

Redacțiunea. Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 80.
Se învârtă în săptămână și se
publică. Manuscrisurile se
primă.
INȘCHATE se primesc la Admi-
nistrațiunea Brașov și la ar-
hivă la Biroul de anunțuri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Behalek, Rudolf Mosse, A. Oppel
Nachfolger; Anton Oppel; J.
Danner. în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agenția Română, Buc-
ureștii de România; în Ham-
burg: Karoly de Lacomme.
Prețul inserțiilor: o soră
garnonă pe o coloană 8 cr. și
10 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
soră 10 cr. sên 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL IX.

„Gazeta” iese în mă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl., pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 80 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sên 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 191.

Brașov, Vineri 29 August (10 Septembrie)

1897.

Din cauza s-tei sârbători țiarul nu va
apăre până Sâmbătă seara.

Un pas salutar.

Alaltăeri și-a ținut adunarea ge-
nerală vechea societate a comercian-
ților români din orașul nostru, cu-
noscută și sub numirea de „Gremiul
levantin al comercianților români
din Brașov”.

Nu vrem pentru astăzi să ne
ocupăm de societate însăși, de care
este legată istoria câtorva decenii
din viața comercianților români bra-
șoveni, și care din motive indepen-
dente de ea abia a mai putut da
semne de viață de un lung șir de
ani încoace. Vrem să remarcăm de-o
camdată numai un conclud al adu-
nării generale de alaltăeri, care ni-se
pare de cea mai mare importanță
din punctul de vedere al îmbrăți-
șării și popularizării comerțului în-
tre Români.

Basați pe statute, după cari sco-
pul societății este ajutorarea și pro-
movarea comerțului, membrii adu-
nării de alaltăeri au venit la idea,
că în împrejurările de azi societate-
a nu va putea lucra mai cu efect
pentru ajungerea scopului său, deci
că decă va îngriji de formarea unei
sucrescențe de comercianți practici
români. Adunarea a și hotărât deci,
ca din venitele fondului societății,
cariajungă azi la suma aproximativă de
800 fl. la an, să se împartă și anumite
ajuturi între acei tineri români, cari
se vor aplica la comerț ca elevi
de prăvăliă.

Ajutorele vor fi întocmite ast-
fel, ca să ajungă pentru acoperirea
taxelor, pe cari elevii de prăvăliă
trebuie să le plătescă școle ico-
merciale, unde urmăză cursurile de
séra. Aceste taxe, cum se știe, sunt
fôrte mari (la noi în Brașov taxa e
de 50 fl.) și constituie una din pie-
decile principale, pentru cari copiii
lipsiți nu pot să se aplice la prăvă-
lii. Se va mai ține seamă și de ajuto-
rea elevilor cu îmbrăcăminte etc.

Cu alte cuvinte, societatea co-
mercianților români din Brașov a
hotărât să inițieze pentru promova-
rea comerțului între Români aceeași
lucrare, pe care o urmăză „Asocia-
țiunea pentru sprijinirea învățăcelilor
și sodalilor români” în direcția pro-
movării meseriilor între Români.

Fasul acesta nu putem decât
s’l salutăm cu viaă bucuriă. Imbră-
țișarea și propagarea comerțului
între Români este o dorință vechiă
a noastră a tuturor, dăr nu s’a făcut
cu toate acestea nimic sistematic în
direcțiunea acăsta. Susținerea unei
școle comerciale române, ce-o avem
în Brașov, și distribuirea câtorva sti-
pendii pentru creșterea unor tineri
de-ai noștri pe la academiile comer-
ciale din străinătate, își produc, cei
drept, rōdele lor folositoare, dăr prin-
tr’asta încă nu se ajută aproape în-
tru nimic cestiunea promovării di-
recte a comerțului între Români.

Academiile comerciale pot să
crească teoreticiani buni, dăr nu pot
să crească comercianți practici, cari

de mici să fiă inițiați în greutățile
comerțului, să știe suporta munca
fizică și să-și însușească dibăcia pro-
priă unui comerciant crescut, cum
se dice, la tarabă.

Vrând să dăm un avânt comer-
ciului între Români, ne-am apucat
mai întâi să clădim coperișul și am
omis de-a pune temelie, am îngrijit
de creșterea teoretică, dăr am între-
lăsat de-a ne ocupa de dezvoltarea
practică a comerțului.

Resultatul e, că tinerii noștri
crescuți pe la academiile comerciale,
după absolvirea studiilor, sunt si-
liți să emigreze în masă în Româ-
nia, căci la noi nu-și pot afla apli-
cațiă. Afară de câteva institute de
banii, ce le avem, ei nu găsesc la
noi aproape de loc alte firme comer-
ciale române, la cari să-și pōtă afla
aplicațiă.

Cei mai tristi, chiar și aceia
dintre comercianții noștri, cari prin
munca și hărnicia lor au ajuns să-și
formeze o stare mai bună și neatâr-
nătoare, în loc de-a fi făcut din fiii
lor nisece urmași vrednici, cari să
ducă și mai departe comerțul al-
cătuit de părinții lor, s’au îngrijit,
cu preferință a-i îmbogăți cu teorii
și cu diplome de pe la academiile
abătându-i dela brazda, în care au
muncit părinții lor.

Urmarea o vedem cu ochii. Și-
rurile puținilor comercianți, ce i-am
avut înainte, s’au rărit, fără de-a lăsa
în urma lor o sucrescență, care să-
înlocuască. S’au stins și se sting pe
și ce merge vechii noștri comer-
cianți și, nelăsând urmași în locul
lor, s’au stins împreună cu ei și nu-
mărăsele firme comerciale românești,
ce împodobeau odinioară piața Bra-
șovului, precum și piețele altor orașe
ale Ardealului. Mica clasă de ne-
guțători, ce-o avurăm, a dispărut în
cea mai mare parte, făcând loc pro-
letariatului inteligent și lipsit de in-
dependentă.

Procesul acesta dureros, care,
bine înțeles, pe lângă neajunsurile
indicate, își are și alte cauze, s’a
continuat până astăzi, fără ca să se
fi întreprins vre-un pas sistematic
pentru curmarea lui. Societatea co-
mercianților români din Brașov este
cea dintâi, care prin concludul adu-
nării sale de alaltăeri a făcut un
astfel de pas, care va putea contri-
bui puternic nu numai a pune sta-
vilă decadenței, ci a da chiar și un
avânt comerțului nostru.

De s’ar fi lucrat și pe terenul
comercial măcar numai cu jumătate
zelul, cu care s’a lucrat de vre-o
25 de ani în sinul nostru pe cel
industrial, de sigur că astăzi am sta
altfel cu comerțul nostru de mijloc.

De s’ar fi lucrat tot cu ase-
menea sirguintă și pe terenul co-
mercial am avé, pōte întocmai ca
și la meserii, sute de elevi români
aplicați pe la prăvălii, cari an de
an s’ar răspândi prin țeră, deschi-
dând ici o boltiță, dincolo alta. Și
acești mici comercianți ar fi propo-
veditorii direcți și nemijlociți ai
comerțului între Români, ei ar fi
chiamați de-a scuti poporul de es-

ploatare din partea Jidanilor și a
altor speculanți străini.

Ce nu s’a făcut însă până azi,
se va face de aici încolo. Pentru
acăsta ne garantăm salutară deci-
siune a societății comercianților
noștri.

Dumnezeu să ajute!

Conferențe ministeriale în Viena.

Cu privire la conferența ministerială comună,
care a durat aproape 2 ore și la care au
luat parte ministrul de externe Goluchowski,
ministrul-președinte Badenii, ministr.-preșe-
d. Banffy și ministrul comun de finanțe
Kállay, se raportează țiarului „Pester Lloyd”,
că având în vedere situațiunea neclarificată
în politica interioară, nu s’a stabilit de-
ocamdată terminul când să fiă convocate
delegațiunile.

Din Viena se mai anunță, că pe ziua
de ieri, 8 Septembrie, a fost conchiat un
consiliul ministerial austriac, care avea să
se țină sub președinția Majestății Sale îm-
păratului și avea să aducă o decisiune asu-
pra situațiunei interioare în Austria. Alaltăeri
diminēja, fiind anume chemat, a sosit
în Viena deputatul Dr. Ebenhoch din Linz
și a avut deja în ziua aceea o convorbire
de o oră cu contele Badenii. Se vorbește,
că Dr. Ebenhoch va fi ales cu ocazia re-
deschiderii camerei austriace în locul lui
Kathrein, președinte al Camerei

Orașul Fiume și guvernul unguresc.

Soim, că raporturile între orașul Fiume
și guvernul unguresc sunt fôrte încordate.
Guvernul Banffy în loc de-a căuta să li-
niștescă pe Fiumani, tot mai vehement
pășese în contra lor, căutând să le dis-
trugă prin măsuri despotice aproape toate
drepturile de autonomie, ce le-au mai ră-
mas neatăcate de volnicia guvernelor un-
guresci.

Primul asalt mai vehement în contra
orașului Fiume l’a dat ministrul-președinte
Banffy astă-primă-vară, când trimisese pe
secretarul său de stat Dárday ca „să se
consulte” cu Fiumanii asupra introducerii
unor legi nouă. Membrii din reprezentanța
orașului votaseră atunci unanim mulțămite
guvernului unguresc pentru acăsta aten-
țiune, dăr după ce Dárday sosise în mij-
locul lor și după ce aflară dela acesta, că nu
despre vre-o consultare este vorba, ci des-
pre nisece planuri hotărâte, pe cari guvernul
Banffy vré să le impună Fiumanilor, își
pierdură pofta de a mai vota mulțămite
guvernului unguresc. Intre altele Dárday
le împărtășise atunci, că guvernul ungu-
resc vré să le impună o polițiă de stat. În-
zadar au protestat Fiumanii, inzadar au
arătat, că prin acăsta se atacă una din
condițiunile principale ale autonomiei orașu-
lui lor, căci Banffy n’a vrut să țină seamă
de toate astea, rămânând pe lângă hotărî-
rea sa de-a estinde și asupra orașului Fiume
legea, prin care vré să prefacă polițiă ora-
șelor în polițiă de stat.

Curând după asta guvernul Banffy a
proiectat un nou atentat în contra auto-
nomiei orașului Fiume, estindând și asupra
lor noua procedură penală împreună cu
paragraful, prin care Fiumanii în cestiuni
de presă au să fiă judecați la Budapesta.
Prin asta se atacă un drept cardinal al
Fiumanilor: dreptul de a fi judecați de

autoritățile locale și dreptul de-a se folosi
de limba italiană a judecătorilor de prima
instanță. Nici nu au fost întrebați dinainte
Fiumanii, decă sunt învoiați cu acăsta ino-
vațiune, ori nu, ci Banffy s’a basat numai
pe forță.

Și în alte privințe guvernul lui Banffy
le face Fiumanilor multe amărăciuni. Așa
de exemplu postul de guvernor al orașului
stă de atâta timp neocupat numai din cauza
guvernului unguresc, care pe guvernorul
de mai înainte conte Batthyany l’a silit să
dimisioneze din motiv, cum se dice, că
respectă drepturile legale ale orașului și
nu se prea supune planurilor anarhiste
ale guvernului din Budapesta. Cam de ace-
leași motive trebuie că s’a vădit silit să
dimisioneze și succesorul său Ciotta.

De atunci locul de guvernor este su-
plinit prin mamelucul guvernului unguresc
Gaál Tibor. Acest Gaál a fost țilele acee-
tea la Budapesta, unde — după cum aflăm
dintr’o corespondență din Fiume a țiarului
„Alkotmany” — a primit dela Banffy îm-
puternicirea, ca „cu mână de fier să caute
a regula cestiunile, în contra țiarelor să
aplice censura (pe baza unei legi absolutis-
tice rămase în vigoare de pe timpul lui
Bach) și peste tot să se considere pe sine ca
representant al intereselor guvernului ungu-
resc, ér nu al intereselor orașului Fiume”.

În fața unor măsuri atât de volnice
și despotice față cu un oraș cu drepturi
autonome cum este Fiume, în care după
ultima numărare a populațiunei abia se
află 1000 de locuitori maghiari, e lucru
ușor de înțeles, că raporturile între Fiume
și guvernul unguresc sunt cât se pōte de
încordate. Fiumanii, deși cu puteri ne-
gale, au primit lupta în contra despotis-
mului maghiar, pe care o și pōrtă cu multă
înverșunare.

Polonii în contra lui „N. fr. Presse”.

Cu ocaziunea vizitei țarului la
Varșovia, „Neue fr. Presse” publi-
case un articol, în care prezentase
poporul polones ca pe un dușman
al ordinii de stat. Împrejurarea
acăsta i-a înverșunat nespur de
mult pe Poloni. Ca dovadă repro-
ducem aci următoarele pasagii din-
tr’un articol al țiarului polones „Dzie-
woik Polski”, ce apare în Varșovia:

„În momentul” — dice foia polonesă
— „când țarul plecase în Polonia și când
atențiunea unui popor întreg era îndrep-
tată parte cu gelosii, parte cu neliniște
asupra Varșoviei, s’a aflat un băștoiu de
nimic, care în „vestita” „Neue fr. Presse”
a denunțat într’un mod vrednic de gâde po-
porul polon, năsocind tot felul de min-
ciuni și calumnii asupra lui și recoman-
dând printre rënduri guvernului rusesc, ca
pe noi să ne estermine cu fier și foc. După
unele ca acestea, om cinstit nu mai pōte
să aboneze „N. fr. Presse”. La o parte cu
acast țiar ticălos! Provocăm pe omennii cin-
știți ca să ne ajutore a estirpa acest gunoiă
jidano-liberal”.

Provocarea acăsta a și avut
efect. Tōte țiarele polone s’au iden-
tificat cu cele scrise de foia de mai
sus, făcând propagandă înverșunată
în contra lui „N. fr. Presse”, în timp
ce de altă parte bărbați poloni cu
roluri însemnate în viața politică,
între cari și numeroși deputați din

„Reichsrath“ ul austriac, au adresat Redacțiunii ziarului „N. fr. Presse“ o scrisoare, în care se dice: „Pentru articolul denunciator, ce a apărut în această foia în presera sosirii Țarului în Varșovia, primiți disprețul nostru cel mai adânc“.

E de însemnat, că „N. fr. Presse“ avea între Poloni mare trecere, mai ales pe timpul coalițiunii, când membrii clubului polon manifestau chiar ore-care simpatia față de această foia.

Ceva despre principele Bismarck.

Din când în când se mai vorbește câte ceva și despre bătrânul bărbat de stat al Germaniei dela Friedrichruh. Organele lui se îngrijesc de acesta prin articuli critici și adese-ori mușcături, ce-i publică. Dér însuși bătrânul ex-cancelar contribuie într'un chip său altul de a face să se mai amintescă, cel puțin din timp în timp, numele Bismarck.

Astăzi își face drumul său în presa europeană o convorbire, ce a publicat-o ziarul francez „Gaulois“ și care se o fi avut principele Bismarck cu un Francez asupra situațiunii politice generale de față.

Bismarck se fi dîs, vorbind de alianța franco-rusă:

„Conced, că în Peterhoff a mers lucrul până acolo, că s'a făcut un tratat. Dér ce fel de tratat? Pote că numai de aceea au încheiat tratat, ca să dea satisfacția opiniunii publice în Franța? Acea stipulare, care permite Țarului și președintelui republicii să vorbească de națiunile amice aliate, nu amenință de ocamdată pacea europeană. Situațiunea numai atunci ar deveni mai serioasă, decât s'ar arăta semne, că a succes a despărți Austro-Ungaria de noi (de Germania). În Peterhoff, probabil, că în prima linie s'au ocupat de Anglia, dér pretensiunile engleze numai printr'o înțelegere foarte tare, conșcie de ținta ei și durabilă s'ar putea strînge în marginile lor.

În tot cazul au ales bine momentul, ca să ia dela Anglia canalul de Suez și Egiptul, dér nu cred, că Francesii în adevăr se interesază de această cestiune. Se poate și aceea, că Francesii vor să aștepte până când politica noastră esteriură va deveni încă și mai incurcată. Eu nu vîd în genere, decât o pipăire încoco și încolo; vîd, că înzadar se risipește acel tesaur al influenței, pe care eu l'am adunat atât de greu“.

Rămâne a se constata încă decât în adevăr Bismarck s'a pronunțat astfel în convorbirea de mai sus. Plângerea însă, că politica germană esteriură de aji merge mai mult orbecând și pipăind, de când s'a retras el din fruntea cancelariei imperiale, nu este tocmai nou. Ea s'a suțit din gura prințului Bismarck mai de multe ori în diferite forme. Îi rămă încă și acuma ori de câte ori se gândesc, cum el, puternicul cancelar, care era temut în totă Europa, a fost de-odată dimis de suveranul său, ca și ori-ce viitor de alui stăpân, și a fost silit să lase toată baltă și să se retragă în viața privată.

Chiar și atunci, când se silesc fostul cancelar să arate flegmă și liniște sufletească răsună din cuvintele lui amărăciunea, ce i-a cășunat-o acea silită retragere dinaintea voinței unui monarch foarte mândru și ambițios.

Nu de mult publicase „N. Fr. Presse“ unele informațiuni interesante dela Friedrichruh.

Cu privire la politica țilei — se spune acolo — principele Bismarck simte acum ore-care mulțumire, că e liber de ori-ce răspundere: „Firește că 'mî pare rău decât unde-va se incurcă țiele“, dîse el. „Dér a schimba lucrul totuși nu pot și de sigur că idea, că n'am nici o răspundere, 'mî este foarte adese-ori plăoută, când ceteșo una și alta“.

Continuând conversația sa Bismarck accentuă repetit, că-i este imposibil de a da sfaturi (guvernanților) chiar și când i-s'ar cere, deoarece nu poate să supravegheze în mod oficial executarea lor.

„Politica“, dîse el, „e mai mult artă decât știință, ea nu se poate învăța, trebuie ca cine-va să aibă talent pentru ea. Cel mai bun sfat nu folosese nimio, decât nu se eșecută în mod corect și după împrejurări. E tocmai așa ca la călăria. Poti să dai unui călăreț în manegiu cele mai bune sfaturi cu gura; decât el nu le simte în sine și nu le eșecută conform naturii calului său, nu-i vor folosi nimio, și în cele din urmă calul îl va trânti“.

SCRILE ȚILEI.

— 23 August v.

Conferența națională a Românilor din Bucovina. „Patria“ din Cernăuți anunță, că în curînd va fi convocată acolo o conferență a partidei naționale române din Bucovina. În această conferență deputatul Dr. G. Popovici va raporta asupra tratărilor comisiei parlamentare cu guvernul și va cere părerea conferenței privitor la viitoare atitudine a Românilor bucovineni față cu guvernul.

Bunii amici își dau din și în și tot mai mult arama pe față. De astădată lucrul privește pe academiile (hochschüler) din Sibiu (Hermannstadt), cari au aranjat un comers pentru aniversarea victoriei la Sedan (1870). „Căntecule, ce le-au cântat cu această ocazie, scrie „Magyarország“, merită atențiunea procurorului superior regesc (Măi, măi!) și nici nu lăsăm să trecă această ocaziune de a o îndrepta asupra distinșilor tineri sași“. Și acuma vine ce vine, marea lovitură soviniștică. „Programul, cântărilor“, dîce numita foie, „în fiă-care punct al său este cea mai cutezata trădare de patriă“. Și etă cum analiză „M-g“ trădarea de patriă: „În „Bundeslied“ ei laudă vechia fidelitate germană față cu cauza germană; în „Vaterlandslied“ ei se plîng, că de atîta timp ei au fost orbiți, dér acum: „Werft ab das Joch, und werdet endlich wach!“ (Scuturați jugul și deșteptați-vă odată!). În „Deutsches Weihenlied“ ei o spun fără sfîșelă: „Wier lieben deutsches Fröhlichsein und alte deutsche Sitten“ (Iubim veseliea germană și vechile moravuri germane). Cel mai interesant într'aceea este imnul numit: „Siebenbürgisch-deutsche Volkshymn“, în care ei numesc Ardélul „Land der Duldung“ (Țera toleranței). „Drăguți băieți sunt acei academici sași“, esclama „M-g.“; așteptăm, ca patriotismul lor să fi împărțit cu premiul cuvinișos“. — Măi, măi, măi mult i-a mai crescut crêta cocoșului sovinișt opozițional. Atîta mîngăere pentru bunii amici, ca acesta denunțare nu vine obiar din tabăra guvernamentalilor. Aceștia ca bunii amici ai Sașilor, ce sunt, ca de obicei, vor tăce ori vor reproduce notița veninôsă simplă fără comentariu. Ce va face procurorul, nu se poate șoi. Procurorii unguri se clasifică între ființele cu poftă și înclinări inco-mensurabile.

Un seniorat ev. ref. contra sêrbătorii S-tului Ștefan. Din Mișcolț i-se scrie lui „Pester Lloyd“ următoarele: Senioratul ev. ref. din Also-Borșod într'o adunare generală a luat o hotărîre contra sêrbătorii țilei Ștefan. Ca motiv aduce: Biserica această, care sêrbază ziua de 15 Martie, ca și a ideii libertății, egalității frățietății poporilor, a cărui prim Apostol a fost Isus Christos, nu se rógă altuia, decât numai unui singur Dumneșu și nu sêrbază pe nici un sfânt, afară de Christos, prin urmare nici pe S-tul Ștefan nu-l sêrbază.

Ex-regele Milan la băile herculane. Ex-regele sêrbesc Milan, care de câteva săptămâni petrece la băile din Karlsbad, va mai sta la aceste băi până la finea acestei luni, când în urma recomandării medicilor săi va merge să și continue cura la băile herculane.

La avansamente. Ca întregire a listei celor ce au fost înaintați dintre Români cu ocaziunea avansamentelor dela 18 August a. c. notăm, că elevul Academiei militare dela Wiener-Neustadt Adrian Roman (fiul d-lui L. Roman căpitan pens. în Brașov) a fost înaintat la gradul de sublocotenent în

batalionul al 7-lea de pioneri staționat în Budapesta.

La universitatea din Budapesta înscrierile decurg acum și vor dura până în 12 Septemvre. S'au început și esamele fundamentale, cari vor ține până la finea lui Septemvre, Rigurosele se vor începe în 16 Septemvre. Prelegerile se vor începe în 15 Sept., la facultatea juridică însă se vor începe numai în 20 Septemvre.

Un dar al Sultanului. Cu ocaziunea sêrbării centenarului, Sultanul a dăruit împăratului german 6 tunuri vechi. Câte-va din aceste tunuri sunt împodobite cu vulturul cu două capete al „împerului sfânt roman de națiune germană“. Altele poartă emblema episcopului de Salzburg; anii figurile și inscripțiunile arată, că 4 tunuri sunt din secolul al 16-lea, două tunuri sunt din timpurile cele mai vechi, decând se datéză invențiunea tunurilor. O inscripțiune turcoască ce se află pe cel mai mic din aceste șese tunuri, dă tunarului turcesc prescrierile pentru încărcarea lui; această inscripțiune a fost gravată în tun la sfîșitul vîcului trecut, o dovadă, că de multă vreme au fost folosite vechile tunuri germane de către artileria turcoască.

Despre abuserile electorale a apărut în editura ziarului „Alkotmány“ o carte, care, deși ungrăsoă, trebuie să fiă foarte interesantă în felul său. În ea se înșiră pe base de date statistice un număr mare de abuseri, ce s'au comis la alegerile din urmă pentru dieta ungrăsoă. Era vorba, că această carte va fi tradusă în mai multe limbi europene și divulgată în totă lumea din partea biuroului „partidei populare“. Ore se va face această?

Hărțile vechi de câte 1 fl. sunt aproape cu totul retrase din circulațiune. Dela 24 Iulie 1894 până la finea lui August a acestui an au fost retrase din circulațiune 57.174.332 fl., mai rămînend numai 709.029 fl. În decursul lunii August au fost schimbate cu corône numai 1175 bancnote de câte 1 fl., de unde se poate conchide, că foarte puține mai sunt de-a se schimba; celelalte se vor fi pierdut ori nimitit în paguba privatilor și în folosul statului.

Înlocuirea lui Nelidow. Marți membrii ambasadei rusești, su dat o serbare de adio cu privilegiul plecării d-lui de Nelidow din Constantinopol. S'a primit colonia rusăsoă; s'a făcut un Te-Deum și un prânz. Colonia a creat un premiu Nelidow pentru școala rusăsoă din Constantinopol. D-l Arkow, dragoman al ambasadei rusești, a fost numit secretar al colonelului Leontiev, care va fi împuternicit ca ministru pe lângă Meubek.

Armata germană. „Daily News“ atrage atențiunea asupra faptului, că în actualele manevre germane s'au mobilizat mai multe trupe de cât a avut Germania lângă granița franceză în 1870, de ce țile după de-clararea de război. Trupele sunt tocmai în pozițiunile, în cari s'ar mobiliza în cas de război. Aceasta ar trebui să dea de gândit Francesilor.

Copil uriaș. În Varșovia un muncitor dela căile ferate are un băiat de 14 ani, care este înalt de doi metri și 20 centimetri, avînd o greutate de 112 chilograme. Ce-i mai ciudet, băiatului a început să-i creșoă și barba. Un German a luat la sine băiatul pentru 120 ruble la an, avînd să-l poarte prin orașele mai mari și să-l arate pentru bani.

Concertul surorilor Krummel. Escoelențele pianiste brașovene surorile Else și Grete Krummel vor da aici în marea sală de concerte din redoută un concert în 18 Septemvre a. c. Vor da concursul său d-nii: Bieder, Haym și dirigentul de musică d-lui Hiemesch.

D-șorele Krummel au dat de curînd concerte la Sighișoara și la Sibiu. Foia din Sighișoara „Gross Koklerbote“ laudă mai ales esembiul fenomenal în jocul cu patru mâni, al celor două virtuose. Ele au fost

salutate cu aplause frenetice. Gazeta din Sibiu laudă tehnica admirabilă a tinereilor artiste școala lor escoelență și estraordinarul lor talent și pricepere musicală.

Un crocodil în Vistula. Din Cracovia se scrie ziarului „N. fr. Presse“ următoarele: Locuitorii comunei Mogila, ce este așezată lângă riul Vistula au fost cuprinși țilele aceste de-o mare spaimă. Causa a fost, că mai mulți ômeni au vîdut în timpul țilei eșind din riul Vistula un monstru, care după câteva minute éráși se reintorse în riul. Fantasia țeranilor a lășit vestea, că în riul și-a aflat locuința un bălaur infrișoșat și ca să soape de el țeranii au cerut ajutor dela orașul Cracovia, care este cel mai mai aproape de comuna Mogila. Joia trecută după amîdți s'au dus câți-va domni din Cracovia la Mogila „să vadă bălaurul“. Când sosiră la fața locului, spre cea mai mare mirare a lor vîd un crocodil pe țermul Vistulei. Au pușcat de trei ori asupra crocodilului, care a căcut apoi rănit în riul, dér încă tot mai trăia. În urmă țeranii l'au prins cu mrejele și l'au omorît. Crocodilul, care a fost transportat la Cracovia, a fost lung de 2 metri și cam de 30 chile greu. Se crede, cu siguranță, că animalul, a scăpat din vre-o menageria și s'a refugiat în riul Vistula.

Floxeră. Din Clușiu se anunță, că vile de-acolo sunt aproape cu totul nimitite de floxeră și peranosporă. S'a mai constatat floxera în următoarele comune din comitatul Têrnevei mici: Heringlab Dej, Rechimdorf, Sêlêșul-mic și Măghieruș. Ministrul de comerț a pus sub carantină hotarele acestor comune.

Postelnicul Succu. Renumitul postelnic Succu, după cum se scrie din Florența, Sâmbăta viitoare va fi din nou închis între ziduri pentru a posti acolo 8 țile.

Concert Musica orășenăsoă va concerta Măne, Vineri, la 5½ ore p. m., pe promenadă.

Pentru amatorii de fotografie. Aparat de fotografie pentru salon și voiaj foarte renumite; aparat pentru fotografi la moment, precum și lôte articolele necesare, se pot procura dela A. MOLL liferantul curții c. și r. din Viena, Tuchlauben Nr. 9. Manufactură fotografică fondată la anul 1854. La cerere liste mari ilustrate, coținend prețurile gratis.

La o notiță a noastră publicată țilele acestea între „Scirile țilei“ primim următoarea întempinare:

Deșiu, 8 Septemvre 1897.

Onorabile D-le Redactor!

„10.000 fl. pentru cultura română“.

Sub acest titlu a apărut între scirile țilei din numărul 188 al „Gazetei Transilvaniei“ o notiță, în care se dîce, că Dòmna Maria Ilieș ar fi lăsat pentru scopuri de cultură românesce 10—12 mii de fl., această dispozițiă testamentară nu s'ar fi împlinit — eu a-si fi eșecutor al testamentului, — și se cere deslușire dela Domnul Victor Ilieș.

Atînsă fiind persoana mea sum în drept a clarifica cauza.

Eu nu sum și nu am fost eșecutor al testamentului Dòmnei Ilieș.

Ca advocat am conlucrat la regularea succesiunii după Dòmna Ilieș și în fine întreg lășământul Dòmnei Ilieș s'a transpus prin decretul tribunalului regesc din Deș dela 14 Iulie 1894 Nr. 5001. Domnului Victor Ilieș în posesiune pe baza legii — va să dîcă nu pe baza de testament. —

Și de legate nu este pomenire.

O dispozițiune obligătoare pe baza căreia să fiă dator D-l Victor Ilieș, a da o sumă éreși-care pentru scopuri culturale românesce nu este, și nu a fost.

Și cu această am puté încheia rectificarea.

Dér se dîce, că în cercurile române dela Clușiu este cunoscută dispozițiă testamentară a Dòmnei Ilieș — vorbele nu se fac fără puțin motiv, — trebuie să ne tragem sama și cu credința cercurilor române dela Clușiu.

Este adevărat, că Dăna Ilieș, care în liniște a contribuit mult pentru scopuri românești și de binefacere, avea de ouget să dea o sumă mai însemnată pentru școala română de fetițe din Clușiu.

Școala avea oșești-care fonduri adunate, dăr prin cerșurile românești din Clușiu s'a dat alarma, că în administrarea baulor școlii s'ar fi ivit iregularități și a pierdut încrederea în administrarea colectelor noastre publice (vedt fondul monumentului Iancu) și nu a donat suma ce voise mai înainte.

Dăr binefăcătoare ce era, a încredințat fiului său Victor să dea când îi va ajuta Dumnezeu o sumă oșești-care „pentru scopuri culturale românești, ce va afla dănsul de bune“.

O astfel de dispoziție nu-i dă nimănui actorat. — „poporul român“ nu este persoană juridică. — Cu legea nu-l va pute sili nimeni pe D-l Ilieș să dea un ban, unde nu va voi D-sa.

Dăr sum sigur, ca același Victor Ilieș, care în comuna sa a edificat o școală românească frumoasă și fără a bate toba cea mare a dat sume considerabile pentru scopuri românești, din pietate pentru memoria mamei sale va mai contribui pentru promovarea culturii române. Dăr numai de bună voie.

Insă lucrurile petrecute între mamă și fiu nu sunt obiect de pertractări publice, și astfel de publicațiuni nu produc însuflețire în favorul cauzelor și diarelor noastre.

Cu stimă
August Muntean.

Domnul A. Munteanu a cetit mai mult din notița din cestiune publicată în foia noastră, decât s'a cerut și a voit să se dică printreșna. Pentru deslușirile ce ni-le dă, îi suntem mulțămitori, dăr n'a fost de lipsă, ca d-sa să ia în apărare pe d-l Victor Ilieș, spuindu-ne că „cu legea nu-l va pute sili nimeni să dea un ban, unde nu va voi d-sa“. Așa cevaș nici n'am avut în gând, ci simplu și sincer am arătat, că se vorbește în societatea română, că d-na Ilieș a lăsat pentru scopuri naționale culturale acea sumă de 10,000 fl. Cum și în ce mod s'a întemplat acesta, n'am știut, și scopul nostru a fost deci, ca fără a atinge nici cea mai mică susceptibilitate a nimănui să ni-se dea oșe-cară deslușiri. Acestea ni-le-a dat acuma, întru cătva d-l August Munteanu, arătându-ne, că totul atărnă dela eredele, d-l Victor Ilieș. Noi n'am tras la îndoială nici un moment simțul de pietate, de generositate și național al d-lui Ilieș și deci suntem convinși, că dănsul în cazul de față va face tot ce-i va dicta datoria sa fiică, națională și morală. Nu înțelegem însă, cum ar fi putut notița noastră nevinovată să producă o impresiune nefavorabilă pentru noi și pentru cauza din cestiune, cum are aerul de a afirma d-l avocat din Deșiu.

Concertul societății „Progresul“.

(Primul concert al Românilor din Făgăraș).

Făgăraș, 8 Sept. n. 1897.

Duminecă în 5 Septemvre n. c. și-a ținut societatea de diletanți „Progresul“ din Făgăraș concertul său deja anunțat, care este tot de-odată și primul concert, ce l'au arangiat Români de aici.

Deși pregătirile și instrucțiunea corului vocal pentru acest concert se începuseră destul de timpuriu și eram cu toții tare îngrijiti, ca nu cum-va să fiă prea outezat acest pas al societății noastre, — eram îngrijati, căci șiam cu toții, că are să se dea primul concert și oșe-puterile noastre sunt modeste și încă neprobate pe acest teren.

Au mai contribuit cu concursul lor binevoitor la acest concert și d-l Isăia Popa violoncelist basist din Oșna Sibiiului și d-nul Vasilie Popovici, plăcutul tenor din Sibiu.

Nu numai prin invitați, ci și altfel a fost așa-dără atrasă atențiunea publicului asupra acestui concert. Pe la 8 1/2 oșe-săra, spațioasă sală dela hotelul Laurits, unde s'a ținut concertul, era plină de public românesc din Făgăraș și jur. Neromâni au fost foarte puțini, în număr aproape disparent.

La primul punct apare pe scenă corul societății sub conducerea instructorului d-l Fr. Heller.

Programa s'a început cu cântarea „Măndruliță de demult“, de G. Dima, ce s'a executat de corul societății esact, oucerind îndată plăcerea și mulțămirea publicului, ce s'a și manifestat după finirea cântării prin aplause puternice și prelungite.

Al doilea punct a fost: Două piese musicale pentru pian.

Paderewski: „Menent“ și I. Muresianu: „Potpurii românești“, ce s'au executat de d-șora L. Popa-Radu precis și cu desțeritate, fiind viu aplaudată. Cu deosebire compoziția „Potpurii românești“ de Muresianu a stors plăcerea generală a publicului.

Au urmat apoi două soluri pentru bariton „Pax vobiscum“ de Schubert și „Ciobanul“ de G. Dima, cântate de d-l Isăia Popa. D-l Popa are un bas puternic, pe care-l scie modera și predomni în accente line și doioșe, dăr îl scie și slobodi în valuri puternice și pătunțătoare. Astfel ni-s'a prezentat d-l Popa. Ca tot-dăuna așa și aici ou astă ocaziune a cântat sublim și publicul i-a recunoscut acesta, întemplinându-i cântarea prin o adevărată furtună de aplause și esclamări de „bravo“. Aceste manifestări au urmat de asemenea și față de d-l Popoviciu, care ou plăcuta-i și rara-i voce de tenor a cântat escellent „Meșul nopții“ și „Mugur mugurel“ de G. Dima, așa că publicul ne mai voind să înceteze cu aplausele, d-l Popoviciu a cântat încă odată „Mugur mugurel“, în a căru text se află duiosa expresiune și dorințele inimilor noastre:

Vino scumpă primăvară
Mugur mugurel,
Și ne adă bine în țară
Mugur mugurel!

Ca al patru-lea punct a urmat „Tómna“, duet de F. Mendelssohn B., cântat de coristele societății noastre, cari tôte modeste, dăr sigure în rolul lor, erau și pe scenă o aparițiune plăcută și drăgălașe. Compoziția „Tómna“, atât de armonioasă, au cântat-o coristele ou pncepere deplină și ou precisiune perfectă, așa că această cântare a fost întempinată cu aplause generale, ce se continuau tot mai ou întefire până ce domnișorele coriste au apărut din nou pe scenă și au repetit cântarea tot așa de corect, admirate de public pentru frumosa lor înaintare și esactă și armonioasă esecutare a cântării, ce pôte fi pentru societatea română o asigurare mai mult, că vom putea înainta pe calea apucată.

D-l Emil Dan iurist a declamat bine și ou mare pricepere poesia „Rugămintea din urmă“ de G. Coșbuo și a fost viu aplaudat.

Apoi a mai cântat corul societății bine și precis „Cucuruz ou frunza în sus“ de G. Dima. Ultimul punct din programă l'a cântat I. Popa ou mare efect. D-sa la dorința publicului, ce-l aplauda într'una, a mai cântat încă o prea frumoasă cântare, fusă ou text german.

Astfel a decurs primul concert al Românilor din Făgăraș, ce ne-a satisfăcut pe deplin și n'a lăsat nimic de așteptat. Putem fi foarte mulțămiți, ba chiar mândri de prea frumosul și îmbucurătorul rezultat obținut.

Societatea „Progresul“ este și trebuie să fiă pentru noi o adevărată școală culturală și în atare sens și direcțiunea trebuie spriginită, întărită și susținută ou deplină demnitate și serioșitate, ce o pretinde necondiționat natura lucrului și stările noastre. Deci înainte numai ou Dumneșeu.

După concert a urmat joc, ce s'a desobis ou hora și a ținut tot într'o voce până în d'alba dimineță, depărțându-se o parte mare numai cătră 6 oșe.

Laudă bravei noastre tinerimi din Fă-

găraș și jur, care s'a prezentat aproape în corpore. Ce este foarte rar, jucători de astădată erau mai mulți ou jucătoare, deși erau numai de-ai noștri, Românași. Cadrilul l'au jucat în 2 colone peste 50 de păreșli. S'a jucat și „Romana“, dăr neșacot.

În timpul pauzei la masă s'au ținut și toaste, între cari primul s'au ținut de președintele societății d-l Dr. Ioan Turou, care accentuând importanța și puterea binefăcătoare a asocierilor și ou deosebire a societăților noastre culturale, mulțămesc și închină paharul în sănătatea oșeștilor sosiți din jur și a celor doi cântăreți veniți dela Sibiu. A mai toastat apoi tinerul iurist d-l Emil Dan pentru societatea „Progresul“ și președintele ei, d-l Dr. Ioan Turou, care conduce ou demnitate și serioșitate ouvenită lucrările acestei societăți. Au cântat apoi de minune solo și în duet de repetite-ori diferite oșentări naționale d-nii Isăia Popa și Popoviciu.

Tinerimea și unii privitori umpleau sala la joc, ér cei mai în etate și cari nu jucau ascultau în odăile laterale, la masă, frumoșele cântări ale d-lor Popa și Popoviciu și se delectau și la musica oătorva lăutari luați din laudabila orchestră a lui Rusu.

Mulți voiau să plece ou trenul dela 3 oșe dimineță, dăr într'acea s'au pomenit numai, că este prea târziu și oșe e lumină afară; astfel bucoșos au rămas ca să mai aștepte un alt tren.

Toți am dus ou noi dela acest concert și petrecere, câte un souvenir plăcut și bune speranțe pentru viitor.

După cum sunt informat, din taosșele de intrare au încurs la 160 fl. Spesele au fost vre-o 90 fl. Astfel a rămas pentru fondul societății un venit curat de 70 fl.

Un oșpe.

Societatea filarmonică din Brașov.

Intrând în anul al 20-lea al existenței sale, direcțiunea societății adresază tuturor amicilor muzicii din orașul nostru următorul

A P E L :

Societatea filarmonică din Brașov intră tocmai în anul al 20-lea al existenței sale. Ea își va urmări și în anul acesta scopul, care este: cultivarea și predarea muzicii de orchestră; ea va nșni a-și perfecțiunea prestările și a esecuta operele mari a marilor măștri, așa ca să însuflețescă pe ascultători și să producă în ei impresiune durabilă. În nșuința acesta reuniunea pôte fi în mod însemnat promovată, deoă va afla întărire prin nouș puteri harnice.

De aceea subsemnatul presidiu al societății rógă pe acei amici ai muzicii din orașul nostru, cari manuză vr'un instrument de orchestră ou oșe-care abilitate să între în societatea filarmonică ou membri activi. Se recomandă intrarea, abstragând dela sprijinirea unui nobil scop înoă și de aceea, pentru-că — cum pot să documenteze toți membri de până acuma — participarea activă la probe este o escellentă școală pentru o mai mare desvoltare musicală. Probele se țin în tot-dăuna Lunii s'era. Cele mai importante dispozițiuni ale statutelor reuniunii privitoare la membri activi sunt următoarele:

„§ 7. Drepturile membrilor activi: a) drept de vot în adunările generale, b) dreptul de a fi ales în conducerea societății, c) dreptul la câte un bilet de intrare pentru tôte producțiunile ce se dau“.

„§ 11. Datorii: a) membri activi sunt datorți de a lua parte consciențios la esecutiți și producțiuni, b) ei plătesc pe 1/2 an 1 fl. Presidiul e îndreptățit de a dispensa de această plată total sau în parte pe membrii fără mijloce, dăr talentați.“

„§ 4. Primirea membrilor activi se face la recomandarea dirigentului de muzică prin presidiu. Minorenii pot fi primiți numai ou șcirea părinților său a tutorelui“.

Inscrierile se fac la d-l dirigent de muzică, Brandner.

Totodată presidiul reuniunii invită pe public de a se înrola între membri sprijinitori ai societății. Fiă-care membru spri-

jitor plătesce anual 2 fl. și primesce câte un loc numerotat (parohet) pentru cele trei concerte statutare.

Inscrierile se fac la presidiul reuniunii. Afară de acesta se află spre scopul acesta depusă o listă la librăria Hiemesch, la d-l farmacist Kellemen și la d-l oșornicar Biro.

Brașov, 7 Septemvre 1897.

Presidiul societății filarmonice.

ULTIME SCIRI.

Budapeșta, 8 Septemvre. Ađi s'a ținut a doua conferență între Banffy și Sărbi în cauza congresului lor bisericesc. De astă-dată au fost chemați cei din fracțiunea moderaților. Și conferența acesta a rămas fără nici un rezultat, căci toți cei convoțați au declarat categoric, că autonomia bisericii ortodoxe sərbesci nu suferă nici un fel de octroare guvernamentală.

Turin, 8 Septemvre. Diarul „Stampa“ dice a fi informat din cercurile demne de credință, că Sultana arată multă bunăvoiență a primi propunerea Evreilor, de a li-se vinde Palestina, care apoi s'ar preface în țară locuită și stăpănită de Evrei.

Aceeași foia spune, că în Vatican se pregătesce o notă cătră puteri, în care Papa va protesta ca locurile cele mai sfinte ale creștinătății să trecă în mâinile Evreilor.

DIVERSE.

Femeia franceșă, engleză și germană.

Intr'o foia spaniolă se află următoarea caracterizare: „Femeia franceșă să mărită din interes; engleză, fiind-oă așa e obiceiul, nemțoica din iubire. Franceșă iubescă până la sfirsitul septemănilor de miere, engleză tótă viața, nemțoica pururea. Franceșă își duce fetele la bal, engleză le duce în biserică, nemțoica în bucoțăriă. Franceșele sunt de spirit și fantastice, englezele sunt inteligente, germanele simțitoare. Franceșă se îmbracă ou gust, engleză fără gust, nemțoica se îmbracă modest. Franceșă se rógă pentr'un trandafir, engleză cere o gheorghină, nemțoica o miosotă. Superioritatea franceșei stă în limbă, a englezei în cap, ér a germanei în inimă.“

Crescerea unghiilor. „Revue Encyclopedique“ dă între alte statistice și următoarea, care merită tótă atenția persoanelor, cari țin să șcie cât le cresc unghiile. Această creștere e foarte variabilă vara, unghiile cresc mai repede de cât iarna, de asemenea s'a putut constata la omeni bine hrăniți au mult mai mari unghii de cât flămânzii. Mâna dréptă din pricina obiceiului de a lucra mai ades ou ea este favorisată; unghiile cresc mult mai inte de cât la mâna stângă, și din tôte degetele, degetul arătător e mai favorisat. În medie, unghiile mânilor cresc vre-o patru centimetri pe an. După tôte calculele, un om de 70 ani a produs cel puțin 50 de metri de unghii, în total vorbind. Din tôte acestea reșse, că unghiile s'au reînoui în cursul vieții cel puțin de 90 de ori. După câte se pare această statistică s'a făcut numai asupra unghiilor europene, americanii trăind o viață mai agitată mai febrilă, au unghii mult mai mari, cari cresc mult mai repede de cât la ori-care alte popore. Nșose americanii îndată ce au aflat despre statistica făcută în Europa, s'au hotărât să facă și ei una. În curând vom avea datele acestei statistice.

Literatură.

Actele conferenței Românilor gr. cat. din Provincia Metropolitană de Alba-Iulia și Făgăraș, ținută la Clușiu în 29 Iunie 1897 — au apărut de curând în Tipografia noastră conținând (pe 32 pag. 8° mare) procesul verbal al ședințelor acelei conferențe ou adausul discursurilor mai importante și ou adneze.

*

Următoarele cărți nouă se pot procura prin Administrația foiei noastre:

Carte de cetire pentru anii din urmă ai școlilor populare și de repetițiune de Dom. Dogariu și Nicolau Pilișia. Prețul broșurat 70 cr., legat 85 cr. (10 cr. porto).

Manual de limba germană pentru școlile pop. și capitale rom. de I. Dorca. Prețul legat 30 cr.

Geografia Ungariei și elementele din geografia generală pentru școlile populare de Dr. Nicolau Pop. Prețul 25 cr.

Carte de cetire pentru școlile primare române de Georgiu Zaharia, învățător. Partea I pentru anul al 3-lea de școlă, costă 24 cr. Partea a II pentru anul al 4-lea de școlă. Prețul 28 cr.

Aritmetica, exerciții practice cu numerii dela 1—100 după sistemul decadic pentru începătorii din anul I și II de școlă de Dom. Dogariu și Ion Dariu, învățător. Partea I 30 cr. — Partea a II: Exerciții practice cu numerii dela 1—1000 după sist. decadic. Prețul 20 cr. — Partea a III-a dela 1 până la numerii 10,000,000 costă 30 cr.

Aritmetica. Exerciții practice cu frângerile decimale și vulgare. Raportele și proporțiunile. Regula de trei simplă și compusă. Calculul procentelor, rabatelor și al intereselor. Regula societății simplă și compusă. Calculul alegațiunii, al suprafețelor și al volumelor cubice. Pentru anii din urmă ai școlii primare de Ion Dariu, învățător. Prețul 45 cr.

Manual de agricultura rațională (Agrologia) de Dr. G. Maior. Cea mai bună și mai bogată carte economică apărută la noi până acum. 524 pag. format mare cu 217 fig. Prețul 2 fl. 50 cr. (Trimis prin postă recomandat 2 fl. 75 cr.)

In Viltóre, novele și impresii, de cui noscutul scriitor A. Vlahuță. Prețul 65 cr. (trimis francat.)

„Răspuns la Cartea neagră”, de Axentis Severu. 364 pag. 8°. Prețul 1 fl. (Trimis prin postă 5 cr. mai mult).

Proprietar: **Dr. Aurel Muresianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrene ein Mästerchen des Stoffes von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide fräufelt sofort zusammen, verlässt bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schußfäden“ weiter (wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegenatz zur echten Seide nicht fräufelt, sondern frümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerfällt sie, die der verfälschten nicht. Die **Seidenstoff-Fabriken G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.) Zürich versenden gern Muster von ihren echten Seidenstoffen an Jedermann, und liefern einzelne Roben und ganze Stücke porto- und steuerfrei in die Wohnung. 5.

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Septembrie 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.40
Renta de corone ung. 4%	99.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	122.35
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.90
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.25
Bonuri rurale ungare 4%	98.—
Bonuri rurale croate-slavone	98.20
Imprum. ung. cu premii	155.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	141.—
Renta de hârtie austr.	102.40
Renta de argint austr.	102.40
Renta de aur austr.	124.50
Losuri din 1860	145.—
Acțiuni de ale Banței austro-ungară.	950.—
Acțiuni de ale Banței ung. de credit.	394.—
Acțiuni de ale Banței austr. de credit.	365.60
Napoleonori	9.52 1/2
Mărci imperiale germane	58.75
London vista	119.80
Paris vista	47.55
Rente de corone austr. 4%	101.60
Note italiene.	45.15

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Septembrie 1897.

Banconota rom. Cump.	9.46	Vând.	9.48
Argint român. Cump.	9.43	Vând.	9.44
Napoleon d'orf. Cump.	9.50	Vând.	9.52
Galbeai Cump.	5.60	Vând.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	126.—	Vând.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vând.	—
Lire turcesci Cump.	10.60	Vând.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.75	Vând.	101.75

Societatea de înmormântare din Brașov.

Localul oficios al societății se află de aci înainte în Srada Castelului Nr. 56.

Brașov, 8 Septembrie 1897.

1366,1--2.

Diracțiunea.

PUBLICAȚIUNE!

Având subscrisa Eforie școlară trebuință de 100 stânjinii lemne de tag de ars pentru Băile ei de abur din Brașov, escrie prin această licitațiune minuendă prin oferte în scris și verbale.

Ofertele sunt a se adresa la „Eforia școlilor centrale române gr. or. din Brașov” până la 2 (16) Oct. 1897. Licitația verbală se va ține în 3 (15) Octomvre 1897 la 10 ore înainte de amezii în Cancelaria Eforiei. Ofertele au să cuprindă pe lângă

vadiu de 10% și descrierea lemnului după lungime și calitate.

Oferenții vor fi datorii înainte de terminul licitațiunii a aduce câte un stânjin de lemne de probă, cari să vor plăti deosebit după prețurile pieței.

Lemnele nu să vor aduce toate odată, ci în mai multe rânduri după cum liferantul va fi avisat din partea subscrisei Eforiei.

Brașov, 23 (4) August 1897.

Eforia școlilor centrale române din Brașov.
1879,1--8.

ANUNCIURI
(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădământ, care crește cu cât publicare se face mai de multe ori.

Administr. „Gazeta Trans.”

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomach și pânțec, în contra cărcelilor și acrolei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răcelă. Prețul unei sticlie-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicilic)

La întrebunțarea dilnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigură această apă de gură conservarea sănătoasă și mai departe a dinților. Prețul sticliei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează dilnic prin rambursă postală.

La deposite se se cereă anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoșii, Teutsch & Tartler.

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1897.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul accelerat (peste Arad) sosesece la 5 ore 7 min. dimineța.
- II. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra (acesta dela Budapesta până la Clușiu e tren de persoane, ér dela Clușiu până aici tren mixt*).

Dela Buenresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 7 ore 8 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.
- V. Trenul accel. la 10 ore 19 min. séra.

Dela Kezdi-Osorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St.-Georgi cu Ciuc-Szerda).
- II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m. (dela prima Iulie pân' la 31 August va avé și acest tren legătura cu St.-Georgi ou Tușnadul).
- III. Trenul mixt, la 7 ore 3 min. séra, (are legătura cu Ciuc-Szereda).

Dela Zérnesci la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt 6 ore 24 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 órá 4 min. p. m.
- III. Trenul mixt la 8 ore 6 min. séra.

Dela Sinaia la Brașov**):

Trenul de persoane la 7 ore 40 min. dim.

Plecarea trenurilor din Brașov:

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța (acest tren merge până la Clușiu ca tren mixt, ér de acolo mai departe ca tren de persoane).
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.
- IV. Tr. accel. (peste Arad) la 10 ore 26 min. séra.

Dela Brașov la Bucoresci:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul accelerat (ce vine dela Arad) la 5 ore 14 min. dim.
- III. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- IV. Trenul accelerat (ce vine pe la Oradia-Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Osorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătura ou Tușnad-Ciuc-Szereda).
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 2 ore 55 m. p. m. (are legătura cu linia Tușnad-Ciuc-Szereda).

Dela Brașov la Zérnesci (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.
- III. Tren mixt la 9 ore 15 min. séra.

Dela Brașov la Sinaia**):

Trenul de persoane la 6 ore 40 min. séra.

numai Vinerea dela Augustin (Agostou-

prima Iulie în fii-care Duminecă și sərbă-

*) V. Un alt tren mixt, care circulă falva) la 7 ore 4 min. dimineța.

**) Acest tren începând circulația dela órea precum și în fii-care Joi.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni.	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.